

Fen, Matematik, Girişimcilik ve Teknoloji Eğitimi Dergisi

Journal of Science, Mathematics, Entrepreneurship and Technology Education

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/fmgtd>
© ISSN: 2667-5323

Temel Eğitimde Görev Yapan ğretmelerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının llmesi: Kastamonu İli rneği*

İlyas ACET¹

¹đretmen, MEB, ilyasacet@ogr.kastamonu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-3324-7766

* Bu alışma 4. Uluslararası Fen, Matematik, Girişimcilik ve Teknoloji Eğitimi Kongresinde sunulan bildirinin genişletilmiş halidir

Z

Bu araştırmada temel eğitimde görev alan öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının cinsiyet, kıdem yılı, branş, öğrenim durumu ve uzaktan eğitime ilişkin görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Kastamonu ilinde görev yapan 154 ğretmen katılmıştır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre yürütülmüştür. Veriler, 'Uzaktan Eğitim Tutum leği' ile toplanmış olup betimsel istatistiklerle ve Anova testiyle analiz edilmiştir. Öğretmenlerin cinsiyet, kıdem yılı, öğrenim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaştığı, branşlarına göre farklılaşmadığı ve genel itibari ile öğretmenlerin uzaktan eğitim tutumlarının düşük olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin %84,4'ünün uzaktan eğitim hakkında bilgisi olduğu, %5,8'inin ise çok az bilgisinin olduğu, en etkili uzaktan eğitim iletişim aracının İnternet olduğu, uzaktan eğitimin maliyetinin ise en düşük ortalamaya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim planlanırken öğretmenlerin tutumlarının arttırılacak şekilde planlanması önerilmektedir.

MAKALE TÜRÜ

Araştırma

MAKALE BİLGİLERİ

Gnderilme Tarihi:

31.01.2024

Kabul Edilme Tarihi:

05.02.2024

ANAHTAR

KELİMELER:

Uzaktan eğitim,
uzaktan eğitim
tutumları, temel eğitim
ğretmenleri.

Investigation of Geometric Habits of Mind in the Multi-Representation Based Learning Process of 7th Grade Students

ABSTRACT

This study aimed to examine the attitudes of primary education teachers engaged in basic education towards distance education, based on gender, years of experience, field of expertise, educational background, and opinions on distance education. A total of 154 teachers, serving in the Kastamonu province, participated in the research. The study was conducted using the survey model, a quantitative research method. Data were collected through the 'Distance Education Attitude Scale' and analyzed using descriptive statistics and the ANOVA test. It was found that teachers statistically differentiated based on gender, years of experience, and educational background, but not in terms of their fields of expertise. Overall, teachers were found to have low attitudes towards distance education. The results also indicated that 84.4% of teachers had knowledge about distance education, while 5.8% had very little knowledge. The Internet was identified as the most effective communication tool for distance education, and the cost of distance education was reported to be relatively low. It is recommended that when planning distance education, efforts should be made to enhance teachers' attitudes.

ARTICLE TYPE

Research

ARTICLE INFORMATION

Received:

31.01.2024

Accepted:

05.02.2024

KEYWORDS:

Distance education,
Attitudes towards,
Primary education
teachers

Summary

Introduction, Purpose, and Significance

When considering the advantages and disadvantages of distance education activities, educators' attitudes towards technology can influence the success of these activities (Başar et al., 2019). Indeed, it is known that individuals experience a sense of loneliness in distance education activities, leading to motivational losses (Durak, 2017; Sirem & Baş, 2020). The success of distance education is associated with educators having a positive attitude (Yıldız et al., 2021). The attitudes and desires of the teaching staff towards online environments affect students' thoughts and learning (Machado, 2007). Teachers' perceptions of distance education they possess impact productivity, highlighting how teachers' behaviors and evaluations related to distance education and the level of their attitudes come to the forefront (Başar et al., 2019). In this context, it is understood that the attitudes of primary education teachers (preschool-primary school-middle school) towards distance education have not been sufficiently examined.

This study aims to determine the attitudes of primary education teachers (preschool-primary school-middle school) towards distance education based on demographic characteristics. In this regard, the research is expected to shed light on the planning to increase the effectiveness and success of distance education. It is anticipated that teachers' attitudes towards distance education will be considered among the factors when organizing future distance education activities. Thus, by revealing the attitudes of teachers towards distance education based on demographic characteristics, the study aims to contribute to the literature and provide recommendations according to the research findings.

Methods

The research was conducted using the survey method. The survey method is a research approach that presents the existing situation as it is (Karasar, 2020). Within the scope of the research, a non-random (convenient/purposive) sample group consisting of 154 teachers working in primary education (preschool-primary school-middle school) in Kastamonu province was formed. The data collection tool used was the 'Distance Education Attitude Scale,' developed by Ağır (2007). The first section of the scale consists of questions related to demographic characteristics and the features of distance education. The second section, comprising 21 items, is designed to determine teachers' attitudes towards distance education. The data were collected online and analyzed using the SPSS package version 20. Before proceeding with the analysis of the data, the responses were coded, and negative questions in the section of 21 items were identified and reverse coding was applied.

Findings

The research involved 154 teachers, with 61% being female and 39% male. It is observed that attitudes towards distance education differ based on gender ($p < 0.05$). Looking at the average attitudes towards distance education, it can be stated that male teachers have higher attitude scores.

Regarding teaching experience, 14.3% of participating teachers have 0 to 5 years of experience, 24.7% have 6 to 10 years, 26.6% have 11 to 15 years, 18.8% have 16 to 21 years, and 15.6% have 21 years and above. Teachers' attitudes towards distance education vary significantly based on their years of experience ($p < 0.05$). According to the post-hoc test, there is a difference in favor of teachers with 0-5 years of experience compared to 6-10 years and 11-15 years. The highest attitude average towards distance education is observed in teachers with 0-5 years of experience.

In terms of education level, 77.3% of the participating teachers have a bachelor's degree, 22.1% have a postgraduate degree, and 0.6% have an associate degree. Attitudes towards distance education differ based on the education level ($p < 0.05$). When examining the averages, teachers with postgraduate education have higher attitude averages compared to other groups.

Teachers participating in the survey belong to various subject areas, with the highest

percentage in the field of natural sciences (13.6%) and the lowest in Arabic (0.6%), along with Physical Education (0.6%). However, attitudes towards distance education do not vary significantly based on subject areas ($p>0.05$). Despite this, the highest average attitude towards distance education belongs to information technologies teachers.

Regarding knowledge about distance education, 5.8% of teachers do not have sufficient knowledge, 84.4% have enough knowledge, and 9.7% have previously received distance education from various institutions. When examining teachers' opinion on distance education, the highest average is for the belief in "the use of information technologies in education," while the lowest average is for "the cost of distance education being lower than face-to-face education." Teachers' views on communication tools for distance education indicate that the Internet is considered the most effective, while postal services are perceived as the least effective means of communication.

Discussion and Conclusion

In this study, the attitudes of teachers working in primary education towards distance education were examined based on gender, seniority, branch, educational background, and opinions about distance education.

According to gender, attitudes towards distance education vary, with male teachers having higher average attitudes. Similar and different findings exist in the literature. In a study by Başar et al. (2019), male teachers were found to have more positive perceptions of distance education, while in a study by Kurnaz et al. (2020), female teachers were found to have more positive perceptions. Some studies have found no difference in attitudes towards distance education based on gender (Kocayiğit and Uşun, 2020; Ağır, 2007). The reason for this may be the education level, branch, and analysis method of the sample group studied.

Attitudes towards distance education and seniority differ, favoring teachers with 0-5 years of experience over those with 6-10 years and 11-15 years. The highest attitude average towards distance education belongs to teachers with 0-5 years of experience, indicating a more positive outlook. This could be due to the fact that teachers with fewer years of experience are more involved with distance education tools and information technology. Studies by elik and Bindak (2005) and Deniz (2005) found that teachers with fewer years of experience had higher computer usage attitudes. While Kurnaz et al. (2020) found no significant difference in teachers' attitudes based on seniority, Ağır (2007) and Kocayiğit and Uşun (2020) found significant differences. Different results in studies may be due to different analysis methods.

Attitudes towards distance education vary based on educational background, with teachers with postgraduate education having higher average attitudes compared to other groups. This suggests that teachers with postgraduate education have more positive perceptions of distance education. Similar results were found in a study by Ağır (2007). However, Kocayiğit and Uşun (2020) found no difference in attitudes towards distance education based on educational background.

Teachers from various subject areas participated in the distance education attitude scale survey, with natural sciences being the most common branch (13.6%) and Arabic the least common (0.6%). However, attitudes towards distance education do not vary significantly based on subject areas. Nevertheless, the highest average attitude towards distance education belongs to information technologies teachers. It can be suggested that information technology teachers have more positive perceptions of distance education due to their closer engagement with technology.

When examining teachers' opinions on distance education, the highest average was for the belief in "the use of information technologies in education," while the lowest average was for "the cost of distance education being lower than face-to-face education." The use of information technologies in distance education is seen as an advantage, while the perceived cost-effectiveness is considered a disadvantage. Regarding communication tools for distance education, the Internet was identified as the most effective, while postal services were considered the least effective means of communication.

According to the research findings, 84.4% of teachers have knowledge about distance

education, but 5.8% have very little knowledge about it. Overall, teachers' attitude scores towards distance education are considered low.

Based on the research results, it is suggested that when planning distance education, efforts should be made to increase teachers' motivation and attitudes. Teachers are also recommended to receive training on distance education and information technologies. Providing opportunities for teachers to easily acquire information communication tools is suggested. Encouraging teachers to pursue postgraduate education can be considered to enhance their knowledge and skills.

Giriş

Öğretim teknolojilerindeki hızlı ilerlemeler eğitim alanda bir değişime neden olmuştur. Bireylerin teknolojik buluşları takip etmesi ve bunlara uyum sağlaması kaçınılmaz hale gelmiştir. Kalabalık sınıflar, yetersiz donanım, bilgi hacmindeki artış gibi çeşitli sorunlara çözüm öğretim teknolojilerinden faydalanmayı da zorunlu kılmıştır (Acet & Akyüz, 2020). Eğitim ihtiyacının ve maliyetlerin artması, her yaşta her bireyin hayat boyu öğrenme imkânının sağlanması gibi etkenler göz önüne alındığında öğretimde yeni uygulamalar kaçınılmaz olmuştur (Ağır, 2007). Zaman ve mekân sınırının olmaması, maliyetleri azaltması ve bireysel eğitimi hayat boyu desteklemesi bakımından uzaktan eğitim, anılan yeni uygulamalardan bir tanesi olmuştur. Özellikle de küresel salgınla birlikte uzaktan eğitim öğretim faaliyetlerinin en önemli bir parçası haline gelmiştir (Kurnaz vd., 2020).

Uzaktan eğitim her ne kadar küresel salgınla birlikte popüler hale gelmiş olsa da ilk olarak uzaktan eğitim terimi Winsconsin Üniversitesinin 1892 kataloğunda ifade edilmiştir (Özbay, 2015). Mektup, kitap, gazete radyo geçmişten günümüze uzaktan eğitim araçları olarak ifade edilmekte ve uzaktan eğitimde iletişim sistemleri teknolojiye bağlı olarak gelişmektedir. Günümüzde İnternet yoluyla çevrimiçi araçlar yaygın olarak kullanılmaktadır (Kurnaz et al., 2020). Mektup, evde çalışma, bağımsız çalışma, dış çalışma, yayınlanan eğitim, uzaktan öğrenim ve öğretmen uzaktan eğitimin kavramları olarak ifade edilmektedir. Bu kavramlardan öğretim faaliyetleriyle ilgili olarak uzaktan öğrenme, bir iletişim aracı kullanılarak (mektup, radyo, TV, İnternet vb.) öğrencinin kendi kendine öğrenme durumlarını ifade etmesi bakımından önemlidir (Eygü & Karaman, 2012).

Uzaktan eğitim bilgi çağının vazgeçilmezlerinden olup küresel eğitim imkânı sunmaktadır. Birbirlerinden çok uzakta olan bireyler İnternet bağlantılı olarak birbiriyle iletişim imkânı kurabilmektedirler. Bir birey dünyanın herhangi bir noktasında yapılan eğitim imkânlarından faydalanabilmektedir. Kendi yaşadığı bölgeden ayrılmadan başka bir ülkede yükseköğrenim (yüksek lisans-doktora) yapabilmektedir. Uzaktan eğitim Dünyanın farklı yerlerindeki öğrenci ve eğitimciler arasında etkili iletişim fırsatı sunmaktadır. Bu bakımdan özellikle ekonomik seviyesi düşük paydaşlar için uzaktan eğitim kaçınılmaz bir fırsattır. Bu gibi imkânlar uzaktan eğitimin önemini artırırken öğrenen ve öğreten bireylerin bağımsız ya da işbirliği içinde eğitim faaliyetleri gerçekleştirmelerini kolaylaştırmaktadır. Her birey kendi ilgi ve yeteneklerine göre eğitim alma fırsatı yakalamaktadır (İşman, 2019).

Tüm avantajlarının yanı sıra uzaktan eğitimle ilgili sorunlardan da bahsetmek gerekmektedir. Psikolojik ve pedagojik açıdan uzaktan eğitimin her kademeye uygulanması birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Örneğin bir üniversite öğrencisi ile bir ilkökul öğrencisine uygulanacak uzaktan eğitim faaliyetinin süresi, ders anlatış biçimi, kullanılacak materyal ve programların farklı olması önerilmektedir. Yüz yüze ders anlatım biçimine alışmış öğreticilerin kamera karşısında zorlanmaları öğreticilerin uzaktan eğitime ilişkin kaygı düzeylerini artırmaktadır (Yıldız vd., 2021).

Uzaktan eğitimle ilgili literatür incelendiğinde çeşitli konu başlıklara sahip çalışmalar yer almaktadır. Dikmen ve Bahçeci (2020) salgın döneminde üniversitelerde uzaktan eğitimde kullanılan programların araştırmışlardır. Eygü ve Karaman (2012) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin uzaktan eğitim algılarını incelemişlerdir. Özby (2015) Dünyada ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumunu araştırmıştır. Ağır (2007) devlet ve özel okullarda çalışan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarını belirlemiştir. Kurnaz vd. (2020) öğretmenlerin

uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelemişlerdir. Mehmet vd. (2019) öğretmen adaylarının uzaktan eğitime ilişkin algılarının araştırmışlardır. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve kaygıların Lübnan örneğinde araştırıldığı ve öğretmenlerin uzaktan eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasında ki güçlüklerin algılarını etkilediği çalışma Nasser ve Abouchedid (2000) tarafından yapılmıştır. Uzaktan eğitimde destek hizmetlerinde meydana gelen sorunlar ve eğilimlerin ele alındığı çalışma Durak (2017) tarafından yapılmıştır. Lapada vd. (2020), Öğretmenlerin Covid-19 farkındalığı, uzaktan eğitime hazırlık ve zorluklara yönelik öğrenme eğitimi deneyimleri ve algılarının incelemişlerdir. Öğretim üyelerinin uzaktan eğitim algılarının incelendiği (Graham ve Jones, 2011) çalışmalar yer alan yazında almaktadır. Araştırmaları incelendiğinde uzaktan eğitim bireysel eğitimin sağlaması, ekonomik olması, yer ve zamandan bağımsız olması gibi avantajları bulunmaktadır. Bireyleri yalnız hissettirmesi, sosyalleşmeden uzak olması, teknolojik imkânlarla erişimin az olması, öğretmenlerin yüz yüze ders anlatmaya alışkın olmaları ile uzaktan eğitime yönelik tutumlarının olumsuz olması gibi dezavantajlarının olduğu görülmektedir. Uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik imkânlar, çeşitli ülke ve şehirlere göre kıyaslamalar yapıldığı, uzaktan eğitime ilişkin sorunların ele alındığı anlaşılmaktadır.

Uzaktan eğitim faaliyetlerinin avantaj ve dezavantajları düşünüldüğünde eğitimcilerin teknolojiye olan tutumları uzaktan eğitim faaliyetlerinin başarısını etkileyebilmektedir (Başar et al., 2019). Nitekim bireylerin uzaktan eğitim faaliyetlerinde yalnızlık hissi yaşadıkları ve bundan dolayı isteklendirme kayıpları meydana geldiği bilinmektedir (Durak, 2017; Sirem & Baş, 2020). Uzaktan eğitimin başarılı olabilmesi, eğitimcilerin olumlu tutuma sahip olmalarıyla ilişkilidir (Yıldız et al., 2021). Öğretmen kadrosunun çevrimiçi ortamlara yönelik tutumu ve istekleri öğrencilerin düşüncelerini ve öğrenmelerini etkilemektedir (Machado, 2007). Öğretmenlerin sahip oldukları uzaktan eğitim algıları, verimliliği etkilemekte ve öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin davranış ve değerlendirmelerinin nasıl olduğu yani tutumlarının ne düzeyde olduğu ön plana çıkmaktadır (Başar et al., 2019). Bu bağlamda temel eğitim öğretmenlerinin (anaokulu-ilkokul-ortaokul) uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının daha fazla araştırılması yararlı olabilir.

Bu çalışmada temel eğitim öğretmenlerinin (anaokulu-ilkokul-ortaokul) uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının demografik özelliklere göre belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın uzaktan eğitimin verimliliğini ve başarısının artırılması için yapılacak olan planlamalara ışık tutması beklenmektedir. Araştırma, bundan sonraki uzaktan eğitim faaliyetleri düzenlenirken dikkate alınacak hususlar arasında öğretmenlerin uzaktan eğitim tutumlarının da yer alması beklenmektedir. Böylece uzaktan eğitime ilişkin öğretmenlerin tutumları demografik özelliklere göre ortaya konularak literatüre katkı sağlanması ve araştırma bulgularına göre öneriler sunulması hedeflenmektedir. Dolayısıyla araştırmanın problemini "Kastamonu ilinde görev yapan temel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin tutumları nasıldır?" oluşturmaktadır.

Yöntem

Araştırma tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Tarama yöntemi, var olan durumu olduğu gibi ortaya koyan araştırma yöntemidir (Karasar, 2020). Araştırma kapsamında Kastamonu ilinde temel eğitimde (anasınıfı-ilkokul-ortaokul) görev yapan 154 öğretmen seçkisiz olmayan örnekleme yoluyla çalışma grubu oluşturulmuştur. Çevrim içi oluşturulan forma gönüllülük esasına göre öğretmenler katılmışlardır. Veri toplama aracı olarak Ağır (2007) tarafından geliştirilen 'Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği' kullanılmıştır. Ölçeğin ilk bölümünde demografik özellikler ile uzaktan eğitimin özelliklerini belirlemeye yarayan sorulardan oluşmaktadır. 21 maddeden oluşan ikinci bölüm ise öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını belirlemektedir. Veriler çevrimiçi ortamda toplanmış ve SPSS paket-20 programında analiz edilmiştir. Verilerin analizine geçilmeden önce verilen kodlanmış, 21 sorudan oluşan bölümde olumsuz sorular belirlenip ters kodlama yapılmıştır. Veriler parametrik analize tabi tutulacağı için normallik testi yapılmış olup verilerin normal dağılım gösterdiği Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği Normallik Testi Sonuçları

Shapiro-Wilk			
Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği	Statistic	d	p
	,983	154	,058

Tablo 1 incelendiğinde “Shapiro-Wilk” testi sonuçlarına göre ($p>0,05$) olduğu için verilerin normal dağılım gösterdiğini anlaşılmaktadır.

Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin tanımlayıcı istatistikler ve uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığına ait bulgular yer almaktadır.

Araştırmaya katılan 154 öğretmene ait uzaktan eğitim tutumlarının cinsiyete göre yapılan Anova testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2*Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği Cinsiyete Göre Anova Testi ve Tanımlayıcı İstatiksel Sonuçları*

Cinsiyet	f	%	Ort	F	p
Bayan	94	61	55,4043	4,286	,040
Erkek	60	39	58,4000		
Total	154	100	56,5714		

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan 154 öğretmenin % 61 bayan % 39 erkektir. Uzaktan Eğitime yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılaştığı görülmektedir ($p<0,05$). Uzaktan eğitime yönelik tutum ortalamalarına bakarak erkek öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum puanlarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmanın bir diğer alt boyutu olan öğretmenlerin kıdem yılına göre yapılan analiz Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3*Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği Kıdem Yılına Göre Anova Testi ve Tanımlayıcı İstatiksel Sonuçları*

Kıdem Yılı	f	%	Ort	F	p
0-5 Yıl	22	14,3	60,1818	2,850	,026
6-10 Yıl	38	24,7	53,9211		
11-15 yıl	41	26,6	55,3902		
16-20 Yıl	29	18,8	59,4138		
21 Yıl ve üstü	24	15,6	56,0417		
Toplam	154	100	56,5714		

Ankete katılan öğretmenlerin % 14,3’ü 0 ile 5 yıl arası tecrübeye sahip öğretmenler; %24,7’si 6 ile 10 yıl arası tecrübeye sahip öğretmenler; %26,6’sı 11 ile 15 yıl arası tecrübeye sahip öğretmenler;

%18,8'i 16 ile 21 yıl arası tecrübeye sahip öğretmenler ve %15,6'sı 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerdir. Öğretmenlerin kıdem yılına göre uzaktan eğitime yönelik tutumları anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır ($p<0,05$). Yapılan post hoc testine göre 0-5 yıl ile 6-10 yıl ve 11-15 yıl arasında 0-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine, 6-10 yıl ile 16-20 yıl arasında 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine farklılaşmaktadır. Uzaktan eğitime yönelik en yüksek tutum ortalaması ise 0-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlere aittir.

Öğretmenlerin öğrenim duruma yönelik yapılan analiz sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4

Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği Öğrenim Durumuna Göre Anova Testi ve Tanımlayıcı İstatiksel Sonuçları

Öğrenim Durumu	f	%	Ort	F	p
Lisansüstü (Yüksek Lisans, Doktora)	34	22,1	59,88		
Lisans (dört yıllık eğitim fakültesi ve dört yıllık yüksek okul)	119	77,3	55,71	3,78	,025
Ön lisans (iki yıllık eğitim enstitüsü veya eğitim yüksek okulu)	1	,6	46,00		
Toplam	154	100,0	56,57		

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin % 77,3'ü lisans, % 22,1'i lisansüstü ve % 0,6'sı ön lisans öğrenim durumuna sahip olduğu görülmektedir. Öğrenim duruma göre uzaktan eğitim tutumları farklılaşmaktadır ($p<0,05$). Farklılaşmanın hangi gurubun lehine olduğunu anlamak için Post hoc testi ön lisans sayısının 1 olması nedeniyle yapılmamıştır. Tabloda ortalamalar incelendiğinde lisansüstü öğrenime sahip öğretmenlerin uzaktan eğitim tutumları ortalamasının diğer gruplara göre yüksek olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği Branşlara Göre Anova Testi ve Tanımlayıcı İstatiksel Sonuçları

Branş	f	%	Ort	F	p
Matematik	14	9,1	58,4286		
Sınıf Öğretmenliği	15	9,7	58,4000		
Teknoloji Tasarım	12	7,8	53,5833		
Müzik	7	4,5	55,2857		
Türkçe	14	9,1	55,2857		
Beden Eğitimi	1	,6	59,0000		
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	5	3,2	51,4000	1,094	,367
Fen Bilimleri	21	13,6	57,9048		
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	13	8,4	57,9231		
Görsel Sanatlar	6	3,9	53,1667		
İngilizce	12	7,8	58,9167		
Sosyal Bilgiler	23	14,9	56,2609		

Bilişim Teknolojileri	2	1,3	63,0000
Özel Eğitim	3	1,9	59,6667
Arapça	1	,6	33,0000
Anasınıfı	5	3,2	54,2000
Toplam	154	10 0,0	56,5714

Tabloda görüldüğü gibi, ankete katılan öğretmenlerin branşların da en fazla fen bilimleri branşı %13,6 ve en az Arapça %0,6 ile Beden Eğitimi %0,6 branşları oluşturmaktadır. Öğretmelerin uzaktan eğitim tutumlarının branşlara göre farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Buna karşın en yüksek uzaktan eğitim tutum ortalaması bilişim teknolojileri öğretmenlerine aittir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olup olmama durumlarına göre dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmama Durumlarına Göre Dağılımı

Uzaktan Eğitim Hakkında Bilgi	f	%
Uzaktan eğitim hakkında çok az bilgim var.	9	5,8
Uzaktan eğitim hakkında yeterince bilgim var.	130	84,4
Daha önce uzaktan eğitim aldım.	15	9,7
Toplam	154	100,0

Tablo 6’da görüldüğü gibi, ankete katılan öğretmenlerin % 5,8’inin uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı, %84,4’ünün uzaktan eğitim hakkında yeterince bilgisi olduğu ve %9,7’sinin daha önce değişik kurumlardan uzaktan eğitim aldığı görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim özelliklerine ilişkin görüşleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Özelliklerine İlişkin Görüşleri

Uzaktan Eğitimin Özellikleri	1	2	3	4	5	Ort.
Zaman sınırlaması olmaması	1	12	46	49	46	3,82
Mekân sınırlılığı olmaması	3	4	33	50	64	4,09
Bireysel eğitimi desteklemesi	13	27	42	40	32	3,33
Bilgi teknolojilerini eğitimde kullanılması	2	6	31	48	67	4,11
Mevcut eğitimin dışında kalan bireylere de eğitim olanağı sağlaması	19	14	28	34	59	3,64
Uzaktan Eğitim’in maliyetinin örgün eğitime göre daha düşük olması	24	18	49	24	39	3,23

Tablo 7’de yer alan 1, 2, 3, 4, ve 5 ile belirtilen rakamlar uzaktan eğitim görüşlerinin önem derecesini göstermektedir. 1 en düşük 5 ise en yüksek puanı göstermektedir. Tablo 7’de araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri incelendiğinde “bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılması” görüşünün en yüksek, “uzaktan Eğitim’in maliyetinin örgün eğitime göre daha düşük olması” en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim iletişim araçları özelliklerine ilişkin görüşleri Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8*Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim İletişim Araçları Özelliklerine İlişkin Görüşleri*

Uzaktan Eğitim İletişim Araçları	1	2	3	4	5	Ort
Posta	95	27	25	7	0	1,63
TV	13	41	69	25	6	2,80
Kablolu yayın	32	40	62	14	6	2,49
İnternet	2	2	26	50	74	4,24
Video Konferans	7	14	29	55	49	3,81
Tele konferans	10	19	41	43	41	3,55

Tablo 8’de yer alan 1, 2, 3, 4, ve 5 ile belirtilen rakamlar uzaktan eğitim görüşlerinin önem derecesini göstermektedir. 1 en düşük 5 ise en yüksek puanı göstermektedir. Tablo 8’de araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim iletişim araçlarına ilişkin görüşleri incelendiğinden İnternet’in en etkili iletişim aracı olduğu, postanın ise en az etkili iletişim aracı olduğu yönünde görüşe sahip oldukları görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada temel eğitimde görev alan öğretmenlerin uzaktan eğitim tutumlarının cinsiyet, kıdem yılı, branş, öğrenim durumu ve uzaktan eğitime ilişkin görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır.

Öğretmenlerin cinsiyete göre uzaktan eğitim tutumları farklılaşmaktadır. Erkek öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin tutum ortalamaları daha yüksektir. Literatür incelendiğinde benzer ve farklı bulgular mevcuttur. Başar vd., (2019) tarafından yapılan çalışmada erkek öğretmenlerin uzaktan eğitim algılarının daha olumlu olduğu, Kurnaz vd., (2020) tarafından yapılan çalışmada ise kadın öğretmenlerin algılarının daha olumlu olduğu bulunmuştur. Bazı çalışmalarda cinsiyete göre uzaktan eğitim tutumları arasında fark bulunamamıştır (Kocayığıt ve Uşun, 2020; Ağır, 2007) . Bu durumun nedeni olarak bu durumun nedeni çalışılan örnek grubunun eğitim düzeyi, branşı ve verilerin analiz yönteminden kaynaklanabilir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitim tutumları ve kıdemleri arasında 0-5 yıl ile 6-10 yıl ve 11-15 yıl arasında 0-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine, 6-10 yıl ile 16-20 yıl arasında 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine farklılaşma bulunmuştur. Uzaktan eğitime yönelik en yüksek tutum ortalaması ise 0-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlere aittir. 0-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik bakış açılarının daha olumlu olduğu ifade edilebilir. Bu durumun nedeni olarak kıdem yılı farklı öğretmenlerin uzaktan eğitim araçlarına ve bilişim teknolojiyle daha çok iç içe olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir. Çelik ve Bindak (2005) ve Deniz (2005) yaptıkları çalışmada kıdem yılı yeni olan öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre bilgisayar kullanım tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna varmışlardır. Kurnaz vd., (2020) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin kıdemlerine göre anlamlı bir fark bulunamazken, Ağır (2007) ve Kocayığıt ve Uşun (2020) tarafından yapılan araştırmada anlamlı fark bulunmuştur. Çalışmalarda farklı sonuçlara ulaşılması yapılan analiz yöntemlerinin farklı olmasından kaynaklanabilir.

Öğrenim duruma göre uzaktan eğitim tutumları farklılaşmaktadır. Lisansüstü öğrenime sahip öğretmenlerin uzaktan eğitim tutumları ortalamasının diğer gruplara göre yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda lisansüstü öğrenime sahip öğretmenlerin uzaktan eğitim algılarının daha olumlu olduğu söylenebilir. Ağır (2007) tarafından yapılan araştırmada benzer sonuçlar bulunmuştur. Kocayığıt ve Uşun (2020) tarafından yapılan çalışmada ise öğrenim durumuna göre uzaktan eğitim tutumlarında bir fark bulunamamıştır.

Uzaktan eğitim tutum ölçeğine katılan öğretmenlerin branşların da en fazla fen bilimleri

branşı % 13,6 en az Arapça %0,6 branşı oluşturmaktadır. Öğretmelerin uzaktan eğitim tutumlarının branşlara göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna karşın en yüksek uzaktan eğitim tutum ortalaması bilişim teknolojileri öğretmenlerine aittir. Bilişim teknoloji öğretmenlerinin uzaktan eğitim algılarının daha olumlu olduğu söylenebilir. Bu durumun neden bilişim teknoloji branşındaki öğretmenlerin teknoloji ile daha iç içe olmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Alan yazında benzer sonuçlar mevcuttur (Ağır, 2007; Kocayığıt ve Uşun, 2020; Kurnaz vd., 2020).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri incelendiğinden “bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılması” görüşünün en yüksek, “uzaktan Eğitim’in maliyetinin örgün eğitime göre daha düşük olması” en düşük ortalamaya sahip olduğu bulunmuştur. Uzaktan eğitimde bilgi teknolojilerinin kullanılması uzaktan eğitimin avantajı, bilişim teknoloji araçlarının pahalı olması ise dezavantajı olarak görülebilir. Araştırmada internetin en etkili iletişim aracı olduğu, postanın ise en az etkili iletişim aracı olduğu tespit edilmiştir. Günümüzde yangın hızlı ve etkili bir iletişim aracı olarak kullanılan internetin uzaktan eğitim araçları içerisinde önemli yere sahip olduğu söylenebilir. Buna karşın internet erişim probleminin uzaktan eğitimin sorunlarından birisi olduğu söylenebilir. Alan yazın incelendiğinde internetin en yüksek ortalamaya sahip olduğu sonuçlar mevcuttur (Ağır, 2007; Kocayığıt ve Uşun, 2020; Özbay, 2015).

Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin %84,4’ünün uzaktan eğitim bilgilerinin olduğu, ancak uzaktan eğitim hakkında bilgisi çok az olan öğretmen sayısının %5,8 olması bu sonuçların bulunmasında etkili olduğu söylenebilir. Genel olarak öğretmenlerin uzaktan eğitim tutum puanlarının düşük olduğu söylenebilir.

Araştırma bulgularına göre uzaktan eğitim planlamaları yapılırken öğretmenlerin isteklendirme ve tutumlarının artırılması planlamaya dâhil edilmesi önerilebilir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda ve bilgi teknolojileri konusunda eğitim almaları önerilebilir. Bilgi iletişim araçlarının öğretmenlerin kolay bir şekilde satın almaları için imkân sağlanabilir. Öğretmenlerin lisansüstü öğrenimlerini gerçekleştirmeleri için teşvik edilebilir.

Kaynakça

- Acet, İ., & Akyüz, H. İ. (2020). The effect of student- content interaction on students ' academic achievement and attitude towards science. *Online Science Education*, 5(1), 21–31. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ofed/issue/55027/681327>
- Ağır, F. (2007). *Özel okullarda ve devlet okullarında çalışan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarının belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi http://dspace.balikesir.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12462/1591/Fatma_Ağır.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Başar, M., Arslan, S., Günsel, E., & Akpınar, M. (2019). Öğretmen Adaylarının uzaktan eğitim algısı. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 3(2), 14–22. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/710027>
- Durak, G. (2017). Uzaktan eğitimde destek hizmetlerine genel bakış: sorunlar ve eğilimler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 160–173. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/403890>
- Eygü, H., & Karaman, S. (2012). Uzaktan eğitim öğrencilerinin memnuniyet algıları üzerine bir araştırma. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(3), 36–59. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/181058>
- Graham, C. M., & Jones, N. (2011). Cognitive dissonance theory and distance education: faculty perceptions on the efficacy of and resistance to distance education. *International Journal of Business, Humanities and Technology*, 1(2), 212–227.
- İşman, A. (2019). *Uzaktan Eğitim*. pegem akademi. <https://doi.org/10.14527/9786052412411>
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. Nobel akademik yayıncılık eğitim danışmanlık tic. ltd. şti.
- Kocayığıt, A., & Uşun, S. (2020). Milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin

- uzaktan eğitime y3nelik tutumları (Burdur ili 3rneği). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 285–299.
- Kurnaz, A., Kaynar, H., şent3rk Barışık, C., & Doğruk3k, B. (2020). 3đretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin g3r3şleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 293–322. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.787959>
- Lapada, A. A., Miguel, F. F., Robledo, D. A. R., & Alam, Z. F. (2020). Teachers' covid-19 awareness, distance learning education experiences and perceptions towards institutional readiness and challenges. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 19(6), 127–144. <https://doi.org/10.26803/ijlter.19.6.8>
- Machado, C. (2007). Developing an e-readiness model for higher education institutions: Results of a focus group study. *British Journal of Educational Technology*, 38(1), 72–82. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2006.00595.x>
- Nasser, R., & Abouchedid, K. (2000). Attitudes and concerns towards distance education: The Case of Lebanon. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 3(4).
- 3zbay, 3. (2015). D3nyada ve T3rkiye'de uzaktan eğitimin g3ncel durumu. *The Journal of International Educational Sciences*, 2(5), 376–376. <https://doi.org/10.16991/inesjournal.174>
- Sirem, 3., & Baş, 3. (2020). Okuma g3çl3đ3 olan ilkokul 3đrencilerinin covid-19 s3recinde uzaktan eğitim deneyimleri. *Turkish Studies*, 15(4), 993–1009. <https://doi.org/https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43346>
- Yildiz, E. P., 3engel, M., & Alkan, A. (2021). Pandemi s3recinde uzaktan eğitim ortamlarının kullanımına ilişkin tutum 3l3eği. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(33). <https://doi.org/10.26466/opus.811510>.